Notitie van Uitgangspunten en schetsontwerp

Entree Hoessenbosch Berghem

Rapport

bureau buiten

economie & omgeving

Inhoud

1 Inleiding 2

1.1 Aanleiding 2
1.2 Doel onderzoek en proces 3
1.3 Leeswijzer 4

2 Opgaven en speerpunten 6

2.1 Recreatieve waarde en positionering van Hoessenbosch 6
2.2 Laagdrempelig gebruik en leefbaarheid 6
2.3 Natuur- en landschapsbeleving 7
2.4 Ontwikkelen binnen randvoorwaarden 7
2.5 Bereikbaarheid, veiligheid en parkeren 7
2.6 Activiteiten, programmering en voorzieningen 7
2.7 Draagvlak en samenwerking 8

3 Schetsontwerp en kaders 9

3.1 Ontwerprichtingen en varianten 9
3.2 Schetsontwerp 9
3.3 Doelgroepen 12
3.4 Uitwerking per thema 13
3.5 Plus- en aandachtspunten 22
3.6 Samenvatting 23

4 Implementatie en vervolgstappen 25

5 Context en analyse 28

5.1 Gebiedsanalyse 28
5.2 Beleidsanalyse en omgevingsanalyse 31
5.3 Participatie 32
5.4 SWOT-analyse 35

Aangeboden aan
Gemeente Oss t.a.v. Dennis van Heumen
7 april 2026

Auteurs
Anneke van Mispelaar MSc.
Saskia Roos MSc.

Projectnummer 2175-2024

1 Inleiding

Voor u ligt de Notitie van Uitgangspunten met schetsontwerp voor de herontwikkeling van de entree Hoessenbosch in Berghem. Dit document beschrijft de kaders en speerpunten voor de recreatieve doorontwikkeling van deze entree, met als doel de natuurwaarden te behouden en een aantrekkelijke ontmoetingsplek voor bezoekers te creëren.

1.1 Aanleiding

De recreatieve entree van Hoessenbosch vervult een belangrijke rol als ingang van deelgebied Herperduin als onderdeel van natuurgebied De Maashorst. Vanuit de wens om deze plek te versterken is gewerkt aan het project Gebiedsontwikkeling Hoessenbosch Berghem. Binnen dit project is onderzocht of en op welke wijze de huidige *recreatieve entree* kan worden doorontwikkeld tot een volwaardige *recreatieve poort*[1].

Het openluchttheater Hoessenbosch vormt binnen deze ontwikkeling een belangrijk en onderscheidend element. Het theater biedt een toegankelijke cultuurbeleving op een bijzondere locatie en fungeert als thuishaven van Speelgroep Hoessenbosch, die jaarlijks voorstellingen organiseert. Daarmee draagt het bij aan de identiteit en herkenbaarheid van deze entree en onderscheidt het zich van andere poorten en entrees tot Herperduin.

<u>Aanpassing doel</u>
Bij de start van het proces in november 2024 was een belangrijk doel om bezoekers beter te spreiden over de verschillende entrees van natuurgebied de Maashorst. Entree Hoessenbosch werd daarbij gezien als een kansrijke locatie voor recreatieve ontwikkeling, met als doel om een deel van de bezoekersstromen van de drukkere entrees bij Herperduin te verplaatsen en zo bij te dragen aan zonering en recreatiespreiding. Gedurende het proces is, op basis van de aanwezige natuurwaarden en het draagvlak onder inwoners en bestuur, gebleken dat een sterke toename van recreatiedruk op deze locatie niet wenselijk is. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden met een autonome groei van het aantal bezoekers, onder andere als gevolg van de verwachte bevolkingsgroei in de gemeente Oss en de daarmee samenhangende toename van recreatieve activiteiten. Dit heeft geleid tot een herijking van de ambitie: van het ontwikkelen van een entree met een grote recreatieve aantrekkingskracht naar een meer terughoudende ontwikkeling die beter in balans is met de omgeving.

Daarom is in 2026 besloten het doel aan te scherpen naar het behouden en versterken van de natuurwaarden, gecombineerd met het creëren van een aantrekkelijkere, kleinschalige entree voor bezoekers. De focus ligt hierbij op het verhogen van de recreatieve belevingswaarde van de entree, met een beperkte en zorgvuldig ingepaste toevoeging van voorzieningen die aansluiten bij de schaal en het karakter van het gebied.

De vraag op welke wijze bezoekersspreiding binnen de Maashorst op andere locaties en via andere maatregelen kan worden gerealiseerd, valt buiten de scope van dit document en vraagt om een afzonderlijke verkenning door de gemeente.

[1]<u>Verschil tussen Recreatieve Entree,Recreatieve Poort en parkeerplaatsen</u>
In de gebiedsvisie van Natuurgebied De Maashorst is hierover opgenomen: Toegang tot De Maashorst concentreert zich rond recreatieve poorten, recreatieve entrees en parkeerplaatsen. De recreatieve poorten vormen de grote hoofdentrees naar het gebied bij de overgang van de levendige schil naar de natuurschil. Hier zijn parkeervoorzieningen, horeca en informatievoorzieningen. Hier is extra aandacht voor de toegankelijkheid voor kinderen en mensen met een beperking. Ook vormen deze locaties het startpunt van routes. Recreatieve entrees hebben dezelfde functie maar op kleinere schaal. Op parkeerplaatsen staat een informatiebord en begint een recreatieve route.

Voor de ontwikkeling van deze recreatieve entree heeft de gemeente eerder de volgende kaders vastgesteld:

- In de Omgevingsvisie Oss wordt gefocust op de kwalitatieve ontwikkeling van recreatie passend bij de plek, wordt recreatieve druk verspreid en wordt voortgebouwd op bestaande hotspots. Een van de hotspots (concentratiegebieden voor recreatie en toerisme) die in de Omgevingsvisie zijn benoemd is Hoessenbosch. Het doel hiervan is bezoekers beter te spreiden.
- “We zijn trots en zuinig op Herperduin. We geven meer ruimte aan de ontwikkeling van een recreatieve poort bij Hoessenbosch voor meer spreiding van recreatie in dit deel van het natuurgebied.” (Coalitieakkoord 2022-2026)
- In dit gebied ligt ook het openluchttheater Hoessenbosch. Hierover is in het coalitieakkoord opgenomen: ‘Wij doen onderzoek naar een opwaardering van het openluchttheater Hoessenbosch’.
- In de Gebiedsvisie Natuurgebied de Maashorst (dec 2023) is de verkenning van de opwaardering en ontwikkeling van de recreatieve entree naar recreatieve poort Hoessenbosch, en de versterking van Hoessenbosch opgenomen in het vastgestelde uitvoeringsprogramma.
- Ook in de gebiedsvisie Vitaal Buitengebied (aug 2021) is opgenomen dat bij Hoessenbosch een recreatieve poort wordt ontwikkeld.

1.2 Doel onderzoek en proces

Het onderzoek, uitgevoerd in de periode november 2024 tot en met maart 2026 door Bureau BUITEN in opdracht van de gemeente Oss, had als doel om te komen tot een gedragen en concreet uitgewerkt ontwikkelperspectief voor de entree Hoessenbosch in Berghem. Dit is gerealiseerd door het begeleiden van een zorgvuldig proces, inclusief een omgevingsdialoog met stakeholders, en het uitwerken van de ruimtelijke en functionele uitgangspunten voor de ontwikkeling van het gebied. Onderdeel van dat proces was ook de inhoudelijke analyse en een scenariostudie. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in deze Notitie van Uitgangspunten met bijbehorend schetsontwerp.

<u>Doelen en randvoorwaarden</u>
De mogelijkheden voor de gebiedsontwikkeling zijn verkend aan de hand van onderstaande doelen en randvoorwaarden.

Doel

- Behoud en versterking van de natuur in het gebied
- Ontwikkeling van een levendige en uitnodigende plek voor bezoekers uit de omgeving
- Opwaardering en doorontwikkeling van het theater

Randvoorwaarden

- Ontwikkelingen sluiten aan bij de kernkwaliteiten van Hoessenbosch
- Ontwikkelingen worden gedragen door betrokken stakeholders
- Het plan biedt heldere kaders voor activiteiten en gebruik
- Parkeeroverlast wordt voorkomen

Deze notitie vormt het inhoudelijke en ruimtelijke kader voor de herontwikkeling van entree Hoessenbosch en geeft richting aan de gewenste ontwikkeling. Het schetsontwerp vertaalt deze uitgangspunten naar een eerste ruimtelijke uitwerking. Samen dienen zij als leidraad voor de verdere besluitvorming en realisatie van het gebied.

Proces

Tijdens de uitvoering van het onderzoek is toegewerkt naar de Notitie van Uitgangspunten met schetsontwerp. Naast de inhoudelijke analyse en uitwerking is een zorgvuldig en interactief proces doorlopen, waarin zowel interne expertise als input van bewoners, bezoekers, stakeholders en de gemeenteraad van Oss is opgehaald en verwerkt.

De belangrijkste stappen in het proces waren:

- Intern integraal projectteam (diverse bijeenkomsten en overleggen tussen november 2024-maart 2026)
- Gesprekken interne experts (o.a. evenementen, landschapsarchitect/planoloog)
- Afstemming dorpsraad Berghem
- Bijeenkomst omwonenden (bijeenkomst 20 december 2024)
- Bezoekersenquête (dec-jan 2024)
- Bewonersbijeenkomst scenario's (20 maart 2025)
- Reactiepagina participatieplatform gemeente (https://www.oss.nl/Tonen-op-pagina-standaard/Hoessenbosch-Berghem-Gebiedsontwikkeling.htm) (maart-april 2025)
- Gesprekken stakeholders (o.a. Openluchttheater, grondeigenaar noordelijke percelen, Gasunie)
- Vragen publiek, inzendingen en insprekers tijdens raadbijeenkomsten (dec 2025-jan 2026)

Daarnaast is ook de inbreng van de gemeenteraad van Oss actief opgehaald:

- Podiumbijeenkomst (18 december 2025)
- Opiniecomissie (15 januari 2026)

Hierin zijn de volgende vragen aan de raad voorgelegd:

1. Houdt u vast aan de eerder vastgestelde ambitie voor de ontwikkeling van de recreatieve poort Hoessenbosch of wilt u deze herzien naar aanleiding van de opgehaalde input uit de omgevingsdialoog? Hoe ziet de gewenste ontwikkeling van entree Hoessenbosch er voor u uit?
2. Wilt u aan ons, ten aanzien van het te maken ontwikkelperspectief, aanvullende kaders of prioritering meegeven?
3. Bent u bereid om in 2026 op zoek te gaan naar incidenteel geld om te kunnen investeren?

De opbrengsten van het participatieproces zijn verwerkt in deze notitie en uitgewerkt in hoofdstuk 2 en bijlage 3.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste opgaven en speerpunten voor de ontwikkeling van de entree Hoessenbosch benoemd, die de inhoudelijke basis en richting vormen voor het plan. Hoofdstuk 3 beschrijft vervolgens de kaders voor de ontwikkeling en bevat het schetsontwerp, waarin de ontwerprichtingen en varianten worden toegelicht, het voorkeursbeeld is uitgewerkt en de belangrijkste plus- en aandachtspunten zijn opgenomen. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de implementatie en de vervolgstappen richting realisatie. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 de onderliggende context en analyse van het gebied beschreven, waaronder de gebiedsanalyse, beleids- en omgevingsanalyse, participatie en SWOT-analyse, die als fundament dienen voor de gemaakte keuzes.

Figuur 1 Huidige entree Hoessenbosch (bron: eigen foto's & tref het in Oss)

2 Opgaven en speerpunten

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste opgaven voor de entree Hoessenbosch beschreven, met daaronder de speerpunten die richting geven aan de ontwikkeling van het gebied. De opgaven beschrijven wat er moet worden opgelost of verbeterd, de speerpunten geven aan hoe hier in de verdere uitwerking van visie, ontwerp, inrichting en beheer op wordt ingezet.

De opgaven en speerpunten zijn gebaseerd op de uitgevoerde analyses, beleidskaders en input uit participatie en bestuurlijke gesprekken. Ze vormen gezamenlijk het inhoudelijke kader voor de verdere uitwerking van de entree Hoessenbosch.

2.1 Recreatieve waarde en positionering van Hoessenbosch

Opgave

Binnen De Maashorst is sprake van toenemende recreatiedruk, met name op bestaande entrees en kwetsbare natuurkernen. Aanvankelijk werd voor Hoessenbosch ingezet op het ontwikkelen van een meer grootschalige entree die kon bijdragen aan het spreiden van bezoekersstromen binnen het gebied. Gedurende het proces is echter besloten deze ambitie bij te stellen, vanwege de aanwezige natuurwaarden en het draagvlak. Voor Hoessenbosch ligt de opgave daarmee niet langer in het opvangen van recreatiedruk, maar in het ontwikkelen van een entree die past bij de draagkracht van het gebied en aantrekkelijk is voor met name lokale en regionale bezoekers.

Hoessenbosch is momenteel nog onvoldoende herkenbaar en ingericht als volwaardige entree of verblijfsplek. Tegelijkertijd vraagt de ontwikkeling om een zorgvuldige balans tussen gebruik en bescherming, zodat de recreatieve waarde wordt vergroot zonder dat nieuwe drukpunten ontstaan in en rondom het gebied.

Speerpunten

- Versterken van de recreatieve belevingswaarde voor met name lokale en regionale bezoekers
- Inrichting en routing inzetten om bezoekers op een logische en natuurlijke manier te sturen
- Voorkomen van overbelasting door functies en gebruik af te stemmen op de draagkracht van het gebied, waarbij wordt onderkend dat de aanwezige natuurschil rondom Hoessenbosch beperkt is en de ontwikkeling grotendeels binnen het projectgebied zelf zorgvuldig moet worden ingepast
- Bijdragen aan een heldere zonering van recreatie, passend bij de rol van Hoessenbosch
- Versterken recreatieve waarde door het gebied voor zowel jonge als oude lokale bezoekers in te richten

2.2 Laagdrempelig gebruik en leefbaarheid

Opgave

Er is behoefte aan toegankelijke groene recreatievoorzieningen voor omwonenden en bezoekers uit de directe omgeving. Tegelijkertijd moet de ontwikkeling passen bij de schaal van het gebied en bijdragen aan de leefbaarheid, zonder overlast of ongewenste drukte te veroorzaken.

Speerpunten

- Focus op laagdrempelig, dagelijks gebruik door omwonenden en lokale bezoekers
- Ruimte bieden voor theaterbezoek, wandelen, spelen, fietsen, bewegen en ontmoeten
- Voorzieningen eenvoudig, toegankelijk en passend bij het natuurlijke karakter
- Aansluiting bij doelgroepen die rust, natuur en cultuur waarderen
- Voorkomen van grootschalige of intensieve functies die niet passen bij de omgeving
- Voorzieningen en routes zijn goed bereikbaar te voet en per fiets vanuit omliggende wijken

2.3 Natuur- en landschapsbeleving

Opgave
De bijzondere landschappelijke en ecologische kwaliteiten van Hoessenbosch en de omliggende gebieden kunnen nog sterker beleefbaar worden gemaakt. Tegelijkertijd staan natuurwaarden onder druk door recreatief gebruik. Omdat de natuurschil rondom het projectgebied beperkt is, ligt de opgave nadrukkelijk in het zorgvuldig inpassen van recreatief gebruik binnen het gebied zelf. De uitdaging is om de natuurbeleving te versterken, zonder afbreuk te doen aan biodiversiteit en rust.

Speerpunten
- Natuur en landschap als vertrekpunt voor ontwerp en inrichting
- Landschappelijke structuren en kenmerken zichtbaar en beleefbaar maken
- Beschermen en waar mogelijk versterken van natuurwaarden en biodiversiteit
- Integreren van natuureducatie en beleving, onder andere in relatie tot het openluchttheater
- Toepassen van natuurlijke materialen en natuurinclusieve inrichting

2.4 Ontwikkelen binnen randvoorwaarden

Opgave
De ontwikkeling van Hoessenbosch vindt plaats binnen verschillende fysieke, ecologische en beleidsmatige randvoorwaarden, zoals de ligging in het Natuurnetwerk Brabant, aanwezige gasleidingen en hydrologische omstandigheden. Deze randvoorwaarden beperken de ontwikkelmogelijkheden en vragen om een zorgvuldige afweging.

Speerpunten
- Ontwikkeling afstemmen op ecologische draagkracht en hydrologische omstandigheden
- Rekening houden met aanwezige infrastructuur, zoals gasleidingen
- Vermijden van functies die conflicteren met natuurwaarden
- Inzetten op een klimaatrobuuste inrichting, onder andere door waterbuffering en biodiversiteit
- Zorgvuldige inpassing binnen geldende beleidskaders

2.5 Bereikbaarheid, veiligheid en parkeren

Opgave
De bereikbaarheid van Hoessenbosch staat op bepaalde momenten onder druk door verkeersdrukte en onduidelijke en onveilige routes voor langzaam verkeer. Tegelijkertijd is er behoefte aan voldoende en goed ingepaste parkeervoorzieningen, zonder dat dit ten koste gaat van de landschappelijke kwaliteit of leidt tot overlast in de omgeving.

Speerpunten
- Verbeteren van verkeersveiligheid, met name voor fietsers en voetgangers
- Realiseren van logische en veilige verbindingen met omliggende woonwijken en het netwerk van routes
- Stimuleren van gebruik van fiets en wandelen als vervoersmiddel
- Parkeren inpassen op een manier die past bij de schaal en het landschap
- Voorkomen van parkeeroverlast in en voor omliggende woongebieden

2.6 Activiteiten, programmering en voorzieningen

Opgave
Er is behoefte aan voorzieningen en activiteiten die bijdragen aan de aantrekkingskracht van Hoessenbosch, maar deze moeten passen bij de schaal, rust en natuurwaarden van het gebied. Met name het openluchttheater biedt kansen, maar vraagt ook om een zorgvuldige positionering.

Speerpunten

- Versterken en benutten van het openluchttheater als cultureel ankerpunt
- Inzetten op kleinschalige, passende activiteiten en evenementen
- Beperken van nachtgebruik
- Mogelijk maken van eenvoudige voorzieningen, zoals kleinschalige daghoreca en basisvoorzieningen
- Borgen dat activiteiten bijdragen aan de identiteit en kwaliteit van het gebied, onder andere met natuureducatie

2.7 Draagvlak en samenwerking

Opgave

De ontwikkeling van Hoessenbosch vraagt om draagvlak bij omwonenden, gebruikers en stakeholders.

Speerpunten

- Ontwikkeling in stappen uitvoeren, met actieve betrokkenheid van omwonenden, gebruikers en stakeholders
- Verkennen van vormen van participatie, zoals een klankbordgroep
- Samenwerking met lokale partners, zoals het openluchttheater
- Rekening houden met zorgen van omwonenden, zoals verkeersdruk, parkeeroverlast en verstoring van rust
- Streven naar breed draagvlak door transparante communicatie en betrokkenheid

Figuur 2 Entree Hoessenbosch anno 2024 (bron: eigen foto's & openluchttheater Hoessenbosch)

3 Schetsontwerp en kaders

In dit hoofdstuk worden het schetsontwerp en de bijbehorende kaders voor de ontwikkeling van de entree Hoessenbosch toegelicht. Op basis van de analyse, de geformuleerde opgaven en speerpunten en de opgehaalde input uit de omgeving is een ruimtelijk voorstel uitgewerkt dat richting geeft aan de verdere ontwikkeling van het gebied.

3.1 Ontwerprichtingen en varianten

Tijdens het onderzoek zijn verschillende ontwerprichtingen verkend voor de ontwikkeling van de entree Hoessenbosch in Berghem. Deze zijn uitgewerkt in drie scenario's, die zijn opgenomen in **bijlage 4**. De scenario's verschillen in ruimtelijke opzet, programmatische invulling en de mate waarin ingrepen in het landschap plaatsvinden. De scenario's zijn beoordeeld op ruimtelijke kwaliteit, functionaliteit, uitvoerbaarheid en de mate waarin zij aansluiten bij de opgaven en uitgangspunten voor het gebied. Daarnaast zijn de reacties van omwonenden, stakeholders en de raad betrokken bij de afweging.
Uit deze integrale afweging is een voorkeursrichting naar voren gekomen, waarin elementen uit de verschillende scenario's samenkomen, met als basis scenario 2: 'Landschap als levend erfgoed'. Dit scenario sluit het beste aan bij de wens om de entree kleinschalig te ontwikkelen, de landschappelijke en culturele kwaliteiten te versterken en tegelijkertijd ruimte te bieden voor laagdrempelige recreatie en educatie. In de volgende paragrafen wordt deze voorkeursrichting verder uitgewerkt.

3.2 Schetsontwerp

In dit hoofdstuk vertalen we de uitgangspunten en voorkeursrichting naar een concreet en verbeeldend perspectief voor de entree Hoessenbosch. Dit doen we op twee manieren. Allereerst is een suggestieve plattegrond uitgewerkt, waarin de belangrijkste functies, routes en voorzieningen in samenhang zijn weergegeven. Deze plattegrond laat zien hoe de entree ruimtelijk kan worden ingericht en hoe verschillende onderdelen, zoals parkeren, routes, verblijfskwaliteit en voorzieningen, logisch met elkaar verbonden kunnen worden.

Daarnaast is een beschrijving opgesteld van het beoogde toekomstbeeld. In deze verhalende schets wordt inzichtelijk gemaakt hoe de entree Hoessenbosch in de toekomst kan functioneren en worden beleefd. Dit 'droombeeld' geeft een indruk van de sfeer, het gebruik en de samenhang tussen natuur, cultuur en recreatie.

Toekomstbeeld entree Hoessenbosch
Wanneer je aankomt bij de entree van Hoessenbosch, ervaar je direct de overgang van dorp naar natuur. De entree voelt open, rustig en vanzelfsprekend aan: een plek waar landschap, cultuurhistorie, theaterbezoek en dagelijkse recreatie op een natuurlijke manier samenkomen. Het is geen drukke recreatieve entree, maar een uitnodigende plek waar je het gebied binnenwandelt of -fietst.

De bereikbaarheid is eenvoudig en logisch. De bestaande parkeerplaats blijft op de huidige locatie, maar is zorgvuldig landschappelijk ingepast met groene randen, halfverharding en ruimte voor water en biodiversiteit. Het parkeren is kleinschalig en overzichtelijk, met aandacht voor gehandicapten en zonder dat het landschap wordt aangetast.

Vanuit de omliggende wijken leiden veilige en aantrekkelijke routes bezoekers te voet en per fiets naar de entree, waardoor de auto minder dominant wordt. Vanaf de entree worden bezoekers op een vanzelfsprekende manier het gebied in geleid. Heldere routes en subtiele bewegwijzering sturen richting het bos, de open plekken en het openluchttheater. De routing is zo ingericht dat bezoekers zich spreiden en de rust in kwetsbare natuur behouden blijft.

Het openluchttheater vormt het hart van Hoessenbosch. Het theater is opgewaardeerd, maar behoudt zijn karakter als bijzondere plek midden in de natuur. Overdag is het een plek voor ontmoeting, educatie en kleinschalige activiteiten, bijvoorbeeld voor scholen, workshops en buitenlessen. In de weekenden en sommige avonden vinden er voorstellingen en kleinschalige evenementen plaats, passend bij de schaal en rust van het gebied.

Rondom het theater is ruimte voor enkele eenvoudige voorzieningen die het bezoek ondersteunen zonder het gebied te verstedelijken. Denk aan kleinschalige daghoreca, een watertappunt, picknickplekken en een openbaar toilet. Deze voorzieningen zijn bescheiden en uitgevoerd in natuurlijke materialen, zodat ze opgaan in het landschap. De natuur en het landschap vormen het vertrekpunt voor de inrichting. De bijzondere ligging op de overgang van verschillende landschapstypen wordt beleefbaar gemaakt. Langs routes en verblijfsplekken vertellen subtiele elementen het verhaal van het gebied, zoals de bodem, de peelrandbreuk en de ontstaansgeschiedenis. Ook de brandtoren krijgt hierin een plek als herkenbaar element, bijvoorbeeld als uitkijkpunt of onderdeel van een belevingsroute.

Voor kinderen is er ruimte om te spelen en te ontdekken. Het nieuwe klauterwoud ligt dicht bij het theater en vormt samen met natuurlijke speelaanleidingen een plek waar spelen, leren en bewegen samenkomen. Ook is er ruimte voor educatieve programma's en buitenopvang, waardoor Hoessenbosch een plek wordt waar kinderen in contact komen met natuur en landschap. Verspreid over het gebied zijn plekken om te bewegen en te verblijven. Eenvoudige, natuurlijke sport- en beweegelementen zijn geïntegreerd in het landschap. Wandelaars, hardlopers en fietsers maken gebruik van routes die aansluiten op het regionale netwerk, waardoor Hoessenbosch een logisch startpunt vormt voor een bezoek aan De Maashorst. Verschillende gebruikersgroepen krijgen daarbij hun eigen plek, zodat rust en veiligheid behouden blijven.

De ontwikkeling van Hoessenbosch is kleinschalig en zorgvuldig. Nieuwe functies worden alleen toegevoegd als ze bijdragen aan de kwaliteit van het gebied en passen binnen de natuur- en landschappelijke randvoorwaarden. De natuur blijft leidend en wordt waar mogelijk versterkt, zodat recreatie en natuur in balans blijven.

Hoessenbosch is daarmee een herkenbare, toegankelijke en rustige entree van De Maashorst geworden: een plek waar je dichtbij huis de natuur kunt beleven, waar cultuur en landschap samenkomen en waar ruimte is om te wandelen, te leren, te spelen en elkaar te ontmoeten, zonder dat de rust en kwaliteit van het gebied verloren gaan.

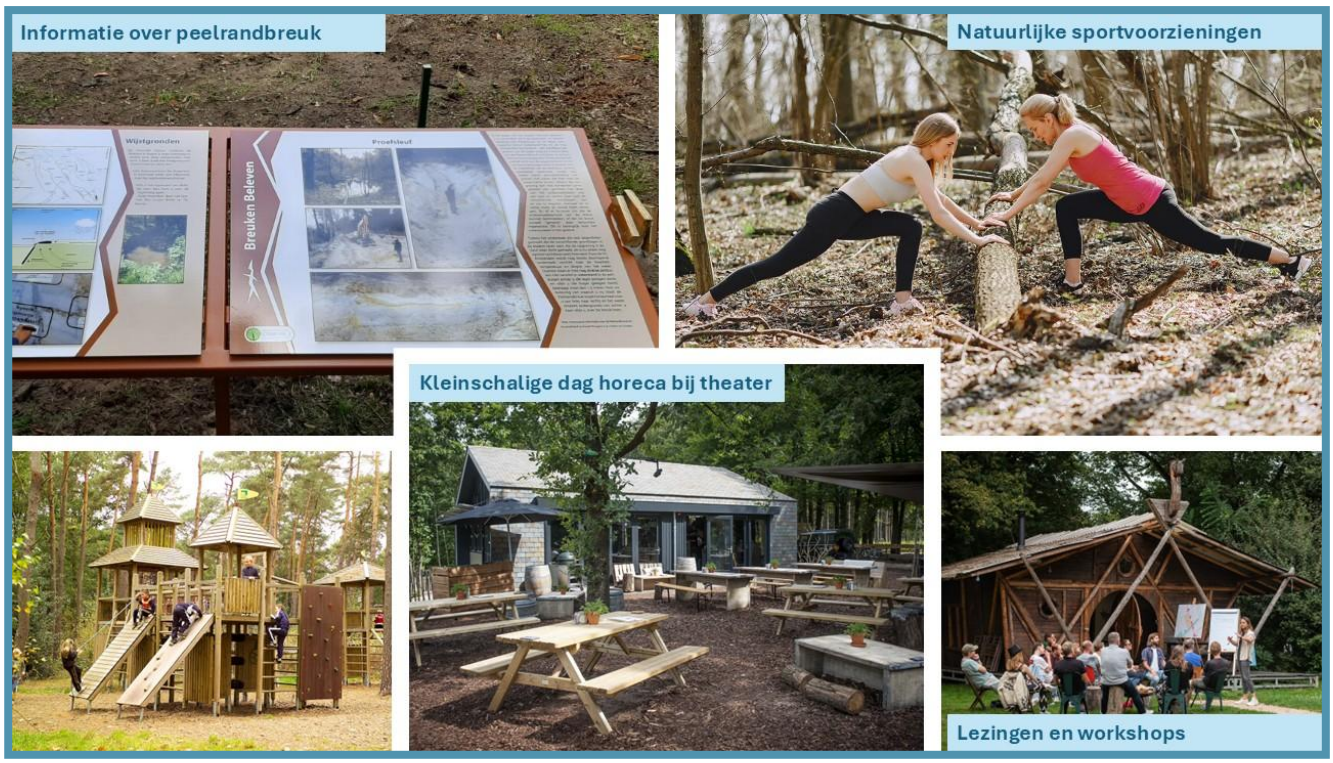
Figuur 3 Voorstel plattegrond Hoessenbosch (bron: ontwerp BB, geschetst m.b.v. OpenAI)

<u>Moodboards</u>

De onderstaande moodboards geven een visuele indruk van de beoogde sfeer, uitstraling en mogelijke invulling van de entree Hoessenbosch. Ze vormen een aanvulling op de plattegrond en het schetsontwerp en helpen om de ruimtelijke en programmatische keuzes concreet en voorstelbaar te maken.

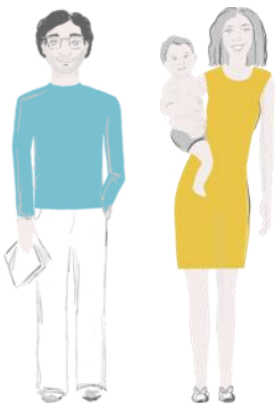

3.3 Doelgroepen

Dit ontwerp richt zich in de eerste plaats op bewoners uit de directe omgeving en lokale bezoekers. Hoessenbosch wordt ontwikkeld als een laagdrempelige, nabijgelegen plek voor dagelijks gebruik, waar mensen uit omliggende wijken eenvoudig te voet of met de fiets naartoe kunnen komen om te wandelen, spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten.

Daarnaast richt het ontwerp zich op een brede doelgroep die geïnteresseerd is in cultuur, natuur en actieve beleving. Gezinnen met kinderen worden aangesproken door speelse en interactieve elementen die leren over het landschap en de geschiedenis stimuleren. Bezoekers vinden hier een toegangspoort die niet alleen de cultuurhistorie van het gebied vertelt, maar ook uitnodigt om actief te ontdekken en bewegen. Daarnaast is het aantrekkelijk voor scholen en educatieve groepen die op zoek zijn naar een leerzame buitenervaring. Tot slot spreekt het liefhebbers van erfgoed en geologie aan, die de landschappelijke ontwikkelingen en historie op een toegankelijke manier willen beleven.

Figuur 4 De inzichtzoeker en de harmoniezoeker (bron: leefstijlvinder.nl)

Doelgroepen leefstijlvinder
Binnen de Leefstijlvinder[1] wordt onderscheid gemaakt in verschillende typen recreanten, die elk andere behoeften en verwachtingen hebben ten aanzien van hun vrije tijd. Voor Hoessenbosch zijn met name de doelgroepen ‘inzichtzoeker’ en ‘harmoniezoeker’ relevant, omdat deze goed aansluiten bij het karakter van het gebied en de gewenste ontwikkeling.

De inzichtzoeker is gericht op leren, ontdekken en ervaren. Deze doelgroep heeft interesse in natuur, landschap en cultuurhistorie en zoekt verdieping in een bezoek. Activiteiten zoals wandelen, fietsen, excursies en educatieve routes spreken hen aan. Zij waarderen een rustige omgeving waarin zij op eigen tempo kennis kunnen opdoen over het gebied. *De harmoniezoeker* richt zich juist op samen zijn en ontspannen. Vrije tijd

[1] https://leefstijlvinder.nl/

staat in het teken van gezelligheid met gezin, familie of vrienden. Deze doelgroep zoekt een toegankelijke en prettige omgeving waar voor iedereen iets te doen is, met een combinatie van eenvoudige voorzieningen en lichte activiteiten.

3.4 Uitwerking per thema

In dit onderdeel wordt het schetsontwerp verder geconcretiseerd door de belangrijkste thema's afzonderlijk uit te werken. Waar het voorgaande hoofdstuk het integrale beeld en de ruimtelijke samenhang schetst, wordt hier per thema inzichtelijk gemaakt wat dit betekent voor de inrichting, het gebruik en de ontwikkeling van de entree Hoessenbosch.

Per thema worden de speerpunten en ontwerpprincipes vertaald naar concrete keuzes en randvoorwaarden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen wat wel wordt ontwikkeld en gestimuleerd en wat bewust niet wordt toegevoegd, om de rust, kwaliteit en draagkracht van het gebied te waarborgen. Daarnaast worden voorbeelden gegeven van mogelijke invullingen, zodat het gewenste beeld en gebruik concreet worden gemaakt.

---

1. **Landschap, natuur en cultuurhistorie**

Het landschap, de natuur en de cultuurhistorie vormen de drager van de ontwikkeling van entree Hoessenbosch. De kwaliteit van het gebied ligt in de combinatie van bos, open plekken en de bijzondere ontstaansgeschiedenis van het landschap. Deze kwaliteiten zijn nu nog niet overal even zichtbaar en beleefbaar. De opgave is om het landschap leesbaarder te maken en tegelijkertijd de natuur te beschermen en waar mogelijk te versterken. Ontwikkelingen sluiten aan op de bestaande structuren en versterken de identiteit van Hoessenbosch als onderdeel van De Maashorst.

Speerpunten en ontwerp

- Het landschap wordt opener en leesbaarder, met zichtlijnen tussen het openluchttheater, de routes en de omliggende natuur.
- Overgangen in het landschap (hoog-laag, open-bosrijk) worden benut als belevingsmomenten voor bezoekers.
- De geologische en landschappelijke opbouw, zoals de dekzandrug en de peelrandbreuk, worden zichtbaar en beleefbaar gemaakt.
- Natuur is leidend bij de inrichting; voorzieningen worden ondergeschikt en zorgvuldig ingepast.
- spelen, ontmoeten en educatie worden gebundeld, hiervoor wordt het klauterwoud verbonden met het openluchttheater en eventueel verplaatst.
- Door het verwijderen van fysieke barrières (zoals hekken) en het creëren van openheid ontstaat een sterkere relatie tussen het theater en het omliggende landschap.
- De bestaande parkeerplaats en omliggende ruimte worden landschappelijk en natuurinclusief ingericht en waar mogelijk gecombineerd met natuurlijke beweeg- en verblijfsfuncties.

Kaders – wat doen we wel

- ✓ Versterken van natuurwaarden, bijvoorbeeld door het onderzoeken van omvorming van aangrenzend agrarisch gebied en het toevoegen van biodivers groen aan de randen
- ✓ Landschappelijke structuren versterken en zichtbaar maken, zoals hoogteverschillen, bosranden en open plekken
- ✓ Inrichting met natuurlijke materialen die passen bij het gebied (hout, zand, halfverharding)
- ✓ Integreren van natuureducatie in het landschap, bijvoorbeeld via routes, objecten en het gebruik van het theater
- ✓ Ontwikkelingen afstemmen op ecologische randvoorwaarden, zoals Natuurnetwerk Brabant en aanwezige flora en fauna

Kaders – wat doen we niet

- X Geen verrommeling van het landschap door losse objecten of versnipperde voorzieningen
- X Geen grootschalige ingrepen die de natuurlijke structuur en rust verstoren
- X Geen intensieve functies die niet passen bij de draagkracht van het gebied
- X Geen inrichting die het landschap 'overprogrammeert'

Voorbeelden

- Verlaagde of verhoogde maaiveldlijnen die hoogteverschillen en de dekzandrug voelbaar maken
- Landschappelijke 'vensters' met zicht op open zandige structuren of overgangen in het landschap
- Subtiele markeringen in paden (steen of hout) die geologische overgangen aanduiden
- Informatieve elementen over de peelrandbreuk, bodemopbouw en geschiedenis van het gebied

Figuur 5 Informatiepanelen (bron: Stad en groen)

Figuur 6 Landschapselementen (bron: atlasleefomgeving)

---

2. Routing en bezoekersbeleving

De routing en bezoekersbeleving zijn bepalend voor hoe Hoessenbosch wordt gebruikt en ervaren. Een goede routing zorgt ervoor dat bezoekers op een logische en aantrekkelijke manier het gebied in worden geleid, zich spreiden en de verschillende kwaliteiten van het landschap kunnen beleven. Tegelijkertijd helpt een doordachte routing om rust in kwetsbare natuur te behouden en ongewenste drukte of conflicten tussen gebruikers te voorkomen.

Speerpunten en ontwerp

- Routing is duidelijk, logisch en intuïtief, met zo min mogelijk borden en hekwerken
- Sturing vindt plaats via ontwerp en inrichting (paden, zichtlijnen, accenten)
- Drukke kruisingen worden voorkomen en verschillende gebruikersstromen worden waar mogelijk gescheiden (bijv. mountainbikers)
- Routes sluiten aan op het regionale netwerk en omliggende woonwijken
- Langs routes worden beleving, educatie en verblijf geïntegreerd, onder andere via het landschap, het theater en informatieve elementen

Kaders – wat doen we wel

- ✓ Realiseren van een samenhangend netwerk van wandel- en fietsroutes met verschillende afstanden en belevingen
- ✓ Inzetten op natuurlijke routing door middel van paden, zichtlijnen en landschappelijke accenten
- ✓ Integreren van recreatieve voorzieningen langs routes, zoals zitplekken, speelaanleidingen en watertappunten
- ✓ Toevoegen van informatie en beleving rondom landschap, cultuurhistorie en natuur, bijvoorbeeld via infopunten of educatieve elementen

- ✓ Aansluiten op bestaande routestructuren en het regionale fietsknooppuntennetwerk
- ✓ Stimuleren van gebruik door verschillende doelgroepen, zoals gezinnen, wandelaars, sporters en educatieve groepen

Kaders – wat doen we niet

- X Geen overmatige of visueel dominante bewegwijzering
- X Geen harde afscheidingen of hekwerken om routing af te dwingen
- X Geen complexe of onduidelijke routestructuren
- X Geen concentratie van intensieve functies die leidt tot drukte en verstoring
- X Geen routing die leidt tot verstoring van kwetsbare natuurgebieden

Voorbeelden

- Een korte familie wandellus nabij het theater, met speelse en educatieve elementen voor kinderen, vergelijkbaar aan de eerder gerealiseerde Osjesroute
- Langere wandel- en fietsroutes met aandacht voor landschap, geologie en geschiedenis
- Accenten zoals zitplekken of infopunten op belangrijke overgangen
- Educatieve routes waarin het verhaal van de peelrandbreuk, dekzandrug en cultuurhistorie wordt verteld
- Belevingspunten zoals de brandtoren als uitkijkpunt of onderdeel van een route
- Integratie van spelen, bewegen en leren langs de route, bijvoorbeeld via natuurlijke speelaanleidingen of sportelementen

Figuur 7 Uitkijktoren (bron: visitBrabant)

Figuur 8 Educatieve route (bron: NDE Groningen)

---

3. Spelen, bewegen en sport in het landschap

Spelen en bewegen vormen een belangrijk onderdeel van de entree Hoessenbosch, met name voor omwonenden en gezinnen. Tegelijkertijd vraagt het gebied om een zorgvuldige inpassing van deze functies, zodat de rust, natuurwaarden en landschappelijke kwaliteit behouden blijven. Daarom worden actieve functies geconcentreerd rondom het openluchttheater en de bestaande parkeerplaats. Dit zijn de plekken waar al meer dynamiek aanwezig is en waar functies elkaar kunnen versterken. Spelen en bewegen worden daarbij niet los toegevoegd, maar geïntegreerd in het landschap, zodat ze bijdragen aan de beleving van het gebied.

Bij de inrichting van voorzieningen wordt specifiek aangesloten op het gebruik door verschillende doelgroepen, waaronder wandelaars, hardlopers, ouderen (65+) en gezinnen. Voor sport en bewegen ligt de nadruk op laagdrempelige, landschappelijk ingepaste vormen van gebruik, zoals wandelen, sportief wandelen en hardlopen.

Speerpunten en ontwerp

- Actieve functies worden geconcentreerd rondom het openluchttheater en de bestaande parkeerplaats
- Spelen en bewegen worden geïntegreerd in het landschap en maken onderdeel uit van de beleving
- Er wordt geen apart sportveld of sportzone gerealiseerd, maar gewerkt met landschappelijke sportplekken
- Spelen is ontdekken: natuurlijke speelaanleidingen stimuleren creativiteit en gebruik
- Bewegen wordt mogelijk gemaakt zonder sportpark-uitstraling
- Voorzieningen zijn natuurlijk, robuust en multifunctioneel
- Er is aandacht voor verschillende leeftijdsgroepen en vormen van gebruik, van spelen tot informeel sporten

<u>Kaders – wat doen we wel</u>

- ✓ Eventueel verplaatsen en versterken van het klauterwoud nabij het openluchttheater, als centrale speelplek
- ✓ Integreren van speelaanleidingen in het landschap, zoals boomstammen, hoogteverschillen en natuurlijke materialen
- ✓ Toevoegen van eenvoudige beweegvoorzieningen, zoals calisthenics-elementen (elementen voor krachttraining) of een natuurlijk vormgegeven trim/parcours gericht op hardlopers en wandelaarspassend in het landschap
- ✓ Combineren van spelen, bewegen en educatie, bijvoorbeeld door elementen die verwijzen naar het landschap en de geologie
- ✓ Creëren van plekken waar kinderen, jongeren en volwassenen kunnen bewegen en verblijven
- ✓ Inzetten op robuuste, onderhoudsarme en natuurlijke materialen

<u>Kaders – wat doen we niet</u>

- X Geen traditionele speeltoestellen met een sterk kunstmatige uitstraling
- X Geen grootschalige sportvoorzieningen of sportvelden
- X Geen verharding of inrichting die afbreuk doet aan het natuurlijke karakter
- X Geen verspreiding van speel- en sportvoorzieningen over het gehele gebied, om rust te behouden
- X Geen functies die leiden tot intensief gebruik in kwetsbare natuurzones

<u>Voorbeelden</u>

- Een verplaatst klauterwoud bij het theater, gekoppeld aan het verhaal van het landschap en de natuur
- Natuurlijke speelplekken met boomstammen, touwen, zand en reliëf
- Calisthenics- en beweegelementen verwerkt in boomstammen of hoogteverschillen
- Speelobjecten die verwijzen naar geologische thema's, zoals lagen, breuken en balans
- Informele sportplekken waar bezoekers kunnen rekken, klimmen en balanceren
- Combinaties van spelen en educatie, bijvoorbeeld via speurtochten of opdrachten in het landschap

Figuur 9 Buitensporen (bron: ruimte voor bewegen) Figuur 10 Buitenspelen (bron: Landschap Overijssel)

---

4. Voorzieningen en verblijfskwaliteit

Voorzieningen dragen bij aan het comfort en de gebruikskwaliteit van de entree Hoessenbosch. Opgave is om voorzieningen zo in te passen dat ze het verblijf versterken, zonder dat ze dominant aanwezig zijn of het gebied een stedelijke uitstraling geven.

Daarom worden voorzieningen geconcentreerd rondom het openluchttheater en de entree, waar de meeste dynamiek is en functies elkaar kunnen versterken. Langs de routes worden alleen eenvoudige rustpunten toegevoegd, op logische plekken in het landschap. Hiermee blijft het gebied rustig en overzichtelijk, terwijl bezoekers voldoende faciliteiten hebben om prettig te verblijven.

Speerpunten en ontwerp

- Voorzieningen zijn ondersteunend aan het landschap en niet dominant aanwezig
- Concentratie van voorzieningen bij het openluchttheater en de entree, versnippering van voorzieningen wordt voorkomen
- Langs routes in het gebied alleen kleinschalige rustpunten
- Voorzieningen versterken de beleving van het gebied en sluiten aan op routing en gebruik
- Inrichting is kleinschalig, functioneel en natuurlijk vormgegeven, de voorzieningen passen bij het karakter van een natuurgebied.
- Materialen en uitstraling passen bij het landschap en de omgeving

<u>Kaders – wat doen we wel</u>

- ✓ Realiseren van kleinschalige daghoreca bij het openluchttheater, passend bij de schaal en het karakter van het gebied
- ✓ Toevoegen van eenvoudige verblijfsplekken, zoals bankjes en picknickplekken op logische locaties
- ✓ Verkennen van mogelijkheden voor het aanleggen van een watertappunt en een openbaar toilet bij het startpunt van de routes (openluchttheater)
- ✓ Inrichten van voorzieningen met natuurlijke materialen, zoals hout en halfverharding
- ✓ Positioneren van voorzieningen op plekken met belevingswaarde, zoals uitzichtpunten of overgangen in het landschap
- ✓ Combineren van functies, bijvoorbeeld horeca met ontmoetingsplek en educatie

<u>Kaders – wat doen we niet</u>

- X Geen grootschalige horeca of commerciële voorzieningen
- X Geen verspreiding van voorzieningen over het hele (natuur)gebied
- X Geen verharding of inrichting die het natuurlijke karakter aantast
- X Geen visueel dominante gebouwen of objecten

X Geen functies die leiden tot intensieve drukte buiten de natuurkern

Voorbeelden

- Kleinschalige horeca bij het theater, vormgegeven als onderdeel van het landschap
- Bankjes op logische plekken, zoals bij uitzichtpunten, overgangen of langs routes
- Picknickplekken in de luwte van het bos of aan open plekken
- Een drinkwaterpunt bij het startpunt van de routes
- Een eenvoudig en natuurlijk vormgegeven toiletvoorziening bij openluchttheater
- Schaduwplekken of eenvoudige overkappingen die passen in het bosbeeld

Figuur 11 Drinkwaterpunt (bron: Brabantwater) Figuur 12 Kleinschalige horeca (bron: de buik van)

---

5. Educatie en informatie

Educatie en informatie spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van entree Hoessenbosch. Het gebied biedt unieke kansen om bezoekers kennis te laten maken met natuur, landschap en cultuurhistorie, zoals de dekzandrug en de peelrandbreuk. De opgave is om deze verhalen zichtbaar en beleefbaar te maken, zonder dat het landschap wordt 'volgezet' met losse informatievoorzieningen. Daarom wordt educatie niet als aparte laag toegevoegd, maar verweven in routes, plekken en voorzieningen. Bezoekers ontdekken het verhaal van het gebied al wandelend, spelend of verblijvend. Dit maakt het gebied aantrekkelijk voor zowel individuele bezoekers als groepen, zoals scholen en buitenschoolse opvang.

Speerpunten en ontwerp

- Educatie wordt geïntegreerd in routes, verblijfsplekken en voorzieningen
- Er wordt gewerkt met een samenhangend verhaal over landschap, natuur en cultuurhistorie, met aandacht voor de peelrandbreuk en dekzandrug
- Het openluchttheater fungeert als centrale plek voor educatie en activiteiten
- Educatie is geschikt voor zowel individueel gebruik als groepsgebruik (scholen, BSO, excursies)
- Beleving en interactie staan centraal: leren door doen en ontdekken
- Informatiedragers zijn beperkt in aantal en zorgvuldig ingepast in het landschap
- Informatie is toegankelijk en begrijpelijk voor verschillende leeftijden en doelgroepen

Kaders – wat doen we wel

- ✓ Ontwikkelen van een samenhangend educatief concept voor het gebied
- ✓ Integreren van informatie over geologie, landschap en geschiedenis in routes en plekken
- ✓ Inzetten op interactieve en speelse vormen van educatie, zoals opdrachten, routes en belevingselementen
- ✓ Realiseren van buitenlesplekken en ontmoetingsplekken voor educatieve activiteiten

- ✓ Gebruik maken van digitale middelen, zoals QR-codes of apps, om verhalen te vertellen zonder extra fysieke elementen
- ✓ Samenwerken met partners zoals IVN, scholen en het openluchttheater voor programmering en activiteiten

Kaders – wat doen we niet

- X Geen overvloed aan losse informatieborden in het landschap
- X Geen versnipperde of onsamenhangende verhalen
- X Geen inrichting die gericht is op één doelgroep

Voorbeelden

- Informatiepalen of -tafels over de peelrandbreuk, dekzandrug en cultuurhistorie die aansluiten bij de Maashorst communicatiestijl
- Subtiele markeringen en elementen langs routes die het verhaal van het landschap vertellen
- Buitenlesplekken bij het theater of in het bos voor scholen en BSO
- QR-codes of digitale verhalen over de brandtoren en de geschiedenis van het gebied
- Educatieve wandelroutes of speurtochten voor gezinnen en kinderen
- Workshops, excursies en lezingen voor volwassenen in en rondom het openluchttheater

Figuur 13 BSO in het bos (bron: Kind en Co Ludens) Figuur 14 Wandeling met boswachter (bron: Haagse groen)

---

6. Evenementen en programmering

Evenementen en activiteiten dragen bij aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van Hoessenbosch, maar vragen om een zorgvuldige balans met de rust, natuur en leefomgeving. De opgave is om ruimte te bieden aan activiteiten die passen bij het karakter van het gebied, zonder dat deze leiden tot overbelasting van natuur of overlast voor omwonenden. Daarom wordt de impact van activiteiten geconcentreerd op één plek: het openluchttheater. Dit is de locatie waar grotere bijeenkomsten en evenementen plaatsvinden. In de rest van het gebied blijft de nadruk liggen op rust, natuurbeleving en kleinschalig gebruik.

Speerpunten en ontwerp

- Het openluchttheater is de primaire locatie voor evenementen en grotere activiteiten (theatervoorstellingen vallen niet onder evenementen)
- Grotere evenementen worden geconcentreerd op deze plek, zodat de rest van het gebied rustig blijft, buiten het theatergebied zijn alleen kleinschalige en laagdrempelige activiteiten toegestaan

- Het landschap blijft leidend; activiteiten zijn hieraan ondergeschikt
- Activiteiten sluiten aan bij natuur, cultuur en educatie
- Gebruik is tijdelijk en omkeerbaar, zonder permanente impact op het landschap

Kaders – wat doen we wel

- ✓ Faciliteren van culturele evenementen in het openluchttheater, passend bij de schaal en draagkracht van het gebied met 1.000 tot maximaal 2.500 bezoekers
- ✓ Ruimte bieden voor kleinschalige activiteiten in het gebied, zoals wandelgroepen, yoga, speurtochten en buurtactiviteiten
- ✓ Organiseren van educatieve activiteiten, zoals excursies, workshops en lezingen over natuur en landschap
- ✓ Afstemmen van evenementen op natuurwaarden, omwonenden en gebruik van het gebied
- ✓ Inrichten van het theater en directe omgeving op een manier die evenementen goed kan opvangen
- ✓ Inzetten op spreiding in tijd en frequentie om piekbelasting te voorkomen

Kaders – wat doen we niet

- X Geen grootschalige evenementen buiten het openluchttheater met meer dan 2.500 bezoekers
- X Geen intensieve programmering die leidt tot verstoring van natuur en rust
- X Geen permanente voorzieningen of installaties voor evenementen buiten het openluchttheater
- X Geen activiteiten die niet passen bij het karakter van natuur, landschap en omgeving
- X Geen gebruik dat leidt tot structurele overlast voor omwonenden of verstoring van flora en fauna

Voorbeelden

- Culturele evenementen in het openluchttheater, met circa 1.200 tot maximaal 2.500 bezoekers
- Kleinschalige activiteiten zoals yogalessen, wandelgroepen, speurtochten, georganiseerde outdoor sportactiviteiten en buurtbijeenkomsten
- Educatieve excursies en lezingen gekoppeld aan het landschap en de geschiedenis van het gebied
- Voorstellingen, workshops en kleinschalige festivals die aansluiten bij natuur en cultuur
- Tijdelijke activiteiten die gebruik maken van bestaande plekken zonder permanente ingrepen

Figuur 15 Openluchttheater Hoessenbosch) (bron: Weekblad regio Oss)

Figuur 16 Yoga in het bos (bron: selfcare school)

---

7. Verkeer en parkeren

Een goede bereikbaarheid is essentieel voor het functioneren van de entree Hoessenbosch, maar vraagt om een zorgvuldige balans met de landschappelijke kwaliteit en de veiligheid van gebruikers. De opgave

is om parkeren en ontsluiting logisch en veilig te organiseren, zonder dat dit leidt tot extra verharding, aantasting van het landschap of overlast voor de omgeving. Daarom blijft parkeren geconcentreerd op de bestaande locatie. Uitbreiding van parkeervoorzieningen in het landschap wordt voorkomen. Vanuit de parkeerplaats worden bezoekers op een veilige en logische manier naar het openluchttheater en de routes geleid. Daarbij ligt de nadruk op het stimuleren van lopen en fietsen, en het verbeteren van de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer.

Speerpunten en ontwerp

- Parkeren blijft op de bestaande locatie en wordt niet uitgebreid het landschap in
- De parkeerplaats wordt waar mogelijk vergroend en verbeterd
- Er ontstaan duidelijke en veilige overgangen van parkeren naar entree, theater en routes
- Bezoekers worden gestimuleerd om te voet of per fiets te komen
- De inrichting draagt bij aan een veilige en overzichtelijke verkeerssituatie
- Verharding wordt beperkt tot wat functioneel noodzakelijk is

<u>Kaders – wat doen we wel</u>

- ✓ Landschappelijk inpassen van de bestaande parkeerplaats, bijvoorbeeld met groenstructuren en halfverharding
- ✓ Creëren van duidelijke looproutes van de parkeerplaats naar het theater en de startpunten van routes
- ✓ Realiseren van veilige oversteekpunten en snelheidsremmende maatregelen, met name langs de Hoessenboslaan
- ✓ Inrichten van de parkeerplaats als multifunctionele ruimte, waar mogelijk gecombineerd met verblijf of bewegen
- ✓ Aandacht voor toegankelijkheid, door betrekken van mensen met een beperking bij de inrichting van het gebied.
- ✓ Stimuleren van gebruik van fiets en wandelen, onder andere door goede aansluitingen op het netwerk

<u>Kaders – wat doen we niet</u>

- X Geen uitbreiding van parkeerplaatsen in het omliggende landschap
- X Geen grootschalige verharding of ‘verstening’ van de entree
- X Geen nieuwe ontsluitingsroutes die leiden tot extra verkeersdruk in het gebied
- X Geen inrichting die de verkeersveiligheid van langzaam verkeer onder druk zet
- X Geen parkeeroplossingen die leiden tot versnippering of aantasting van natuur en landschap

<u>Voorbeelden</u>

- Een deels vergroende parkeerplaats, met ruimte voor verblijf en informele beweegplekken
- Duidelijke en aantrekkelijke looproutes vanaf de parkeerplaats naar het openluchttheater en de routes
- Oversteekplaatsen en snelheidsremmende maatregelen op de Hoessenboslaan
- Halfverharde parkeerplaatsen die beter aansluiten bij het landschap
- Fietsstallingen nabij de entree en het theater

Figuur 17 Fietsenstalling (bron: Freepik)

Figuur 18 Parkeren (bron: Brabantsdagblad)

3.5 Plus- en aandachtspunten

In dit onderdeel worden de belangrijkste pluspunten en aandachtspunten van het schetsontwerp benoemd. Deze geven inzicht in de mate waarin het ontwerp bijdraagt aan de ambities voor Hoessenbosch. Tegelijkertijd maken de aandachtspunten duidelijk waar in de verdere uitwerking nog keuzes, afwegingen of verdiepingen nodig zijn.

Pluspunten
De pluspunten laten zien op welke manier het schetsontwerp bijdraagt aan een aantrekkelijke, functionele en toekomstbestendige entree.

Aspect	Toelichting
Versterking recreatieve waarde	Door toevoeging van natuurbeleving, cultuur, educatie en kleinschalige voorzieningen wordt de entree aantrekkelijker en neemt de verblijfskwaliteit toe.
Sociale veiligheid	Meer gebruik, overzichtelijke inrichting en sociale functies (horeca, etc.) vergroten de sociale veiligheid.
Versterking openluchttheater	Theater wordt het centrale ankerpunt voor cultuur, educatie en activiteiten, met een breder gebruik en mogelijkheden voor een stabielere exploitatie.

Aandachtspunten
De aandachtspunten geven richting aan de vervolgstappen en vormen input voor de verdere uitwerking en besluitvorming.

Aandachtspunt	Omgang / oplossingsrichting
Gasleidingen onder percelen en parkeerplaats	Inrichting afstemmen op belemmeringenkaart. Alleen lichte, niet-verharde voorzieningen. Parkeren in halfverharding, geen bebouwing boven leidingen.
Haalbaarheid horeca	Marktonderzoek uitvoeren. Samenwerking met lokale ondernemers en/of theater verkennen. Horeca kleinschalig en passend in landschap.

Ligging horeca in Natuurnetwerk Brabant	Zorgvuldige inpassing en beperkte schaal. Afstemming met ecologische randvoorwaarden en vergunningen.
Druk op natuurkern	Geen uitbreiding natuurschil. Inzetten op routing en zonering om verstoring te voorkomen.
Hondengebruik en zonering	Aanlijnplicht vanaf parkeerplaats tot losloopgebied. Duidelijke communicatie en routing.
Samenwerking horeca en theater	Afspraken over programmering, doelgroep en gebruik. Mogelijk gedeeld gebruik van voorzieningen.
Sociale veiligheid	Heldere inrichting, meer gebruik en gerichte verlichting waar nodig, zonder verstoring van natuur.

3.6 Samenvatting

In onderstaande tabel zijn de voorgestelde aanpassingen ten opzichte van de huidige situatie samengevat:

Thema	Huidig	Ambitie korte(re) termijn 2030
Theater		
Bezoekersaantallen	Tribune 400, overdekte podium 150	Gelijk aantal
Openstelling terrein	Afgesloten met hek en poort	Meer openstelling (voor voorzieningen als horeca/toilet) / open uitstraling
Gebruik	Theater (gerelateerd)	Theater en combinatie met andere functies (natuureducatie, daghoreca, toilet)
Zichtbaarheid	Nagenoeg onzichtbaar	Verbeteren uitstraling en zichtbaarheid entree
Evenementen		
Aantal		Enkele per jaar
Bezoekers	250	
Locatie	Theaterterrein	Theaterterrein
Verkeer		
Parkeren auto’s	Circa 120	Gelijk aantal, opwaardering kwaliteit. Ligging mogelijk omwisselen met klauterwoud? Sociale veiligheid, met (faunavriendelijke)verlichting
Parkeren fietsen		Hoger aantal 25-30 stuks, zowel bij theater als entree. Mogelijk oplaadpunten bij theater.
Parkeren MIVA		Gelijk aantal, ook dichter bij entree HB 2 plekken realiseren
Routes naar entree auto	Via HB-laan en Heistraat	Gelijk. Zou bij de entree naar theater kunnen 'knippen'
Routes naar entree langzaam verkeer	Geen volledige route	Ontginningspad doortrekken
Verkeersveiligheidmaatregelen	Geen	Kruising koepelweg-Hblaan + laatste deel HB naar entree. Veiligheid op parkeerterrein verbeteren (kruisend gebruik/verkeer)

(Informatie)voorzieningen		
Informatievoorzieningen	Diverse bebording zuidzijde p-plaats	Aanvullen bestaande
Toiletten	Geen openbare	Wens voor openbare voorziening
Recreatie		
Spelen	Klauterwoud (achterstallig onderhoud)	Klauterwoud mogelijk verplaatsen en opwaarderen/vernieuwen
Uitkijktoren	Niet toegankelijk	Informatievoorziening i.v.m. cultuurhistorie, functie toevoeging
Horeca	Geen	Daghoreca (binnen of buiten terrein theater)
Drinkwater	Geen	Mogelijk drinkwatertappunt
Meubilair	Diverse bankjes/picknickbank	Extra zit/picknick mogelijkheden
Sporten en bewegen	Geen	Sport en beweegelementen langs routes
Routes	Wandelnetwerk, MTB, ruiters aanwezig, geen fietsroute	Aansluiten op regionale netwerk (m.n. fietsen), Osjesroute nieuw leven
Schaduw	Geen zuid-georiënteerde	Schaduwplek bij entree
Natuur		
Natuurkern	Routes (nagenoeg) direct in/naar kern	Geen extra belasting natuurkern. Mogelijk verleggen paden/routes
Natuurschil	Theater, uitkijktoren, routes (MTB, wandelen)	
Levendige schil	Niks/weinig (geen eigendom)	
Natuureducatie	Niks georganiseerd	Programma, materialen en route + gebruik theater

4 Implementatie en vervolgstappen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke stappen nodig zijn om het schetsontwerp en de bijbehorende kaders verder uit te werken en te realiseren. Om te komen tot daadwerkelijke uitvoering is een nadere uitwerking nodig op verschillende onderdelen, waaronder het landschapsontwerp, de routing, voorzieningen, beheer en programmering. Daarnaast vraagt de ontwikkeling om afstemming met betrokken partijen, en besluitvorming over prioritering en financiering.

Voordat gestart kan worden met de realisatie, doorloopt het plan een bestuurlijk traject, waarin de gemeente een besluit neemt over de kaders, ambities en benodigde middelen. Onderstaand zijn de benodigde vervolgacties nader uitgewerkt. Deze uitwerkingen geven per thema inzicht in de stappen die nodig zijn om het schetsontwerp en de kaders te concretiseren en toe te werken naar een uitvoerbaar plan.

1. Landschapsontwerp en natuurontwikkeling
Deze vervolgacties richten zich op de ruimtelijke en landschappelijke uitwerking van Hoessenbosch, met natuur en landschap als drager.

- Uitwerken van een integraal landschapsontwerp in samenwerking met een landschapsarchitect.
- Verbeteren en landschappelijk inpassen van de bestaande parkeerplaats (vergroening, halfverharding (oplossen kuilen en gaten).
- Verwijderen en/of aanpassen van fysieke barrières, zoals het hekwerk rondom het openluchttheater, om meer openheid te creëren.
- Creëren van zichtlijnen tussen parkeerplaats, theater en omliggende natuur.
- Verkennen van mogelijkheden om de brandtoren beleefbaar en (deels) toegankelijk te maken
- Herinrichten van de overgang tussen entree en bos, met aandacht voor beleving en natuur, om de recreatieve entree verder te duiden.
- Afstemming met bosbeheer en terreinbeheerders over beheer, natuurontwikkeling en ingrepen.
- Verkennen van mogelijkheden voor natuurversterking, bijv. op aangrenzende (agrarische) gronden.
- Afstemmen van ontwerpkeuzes op ecologische randvoorwaarden (NNB, hydrologie).
- Uitwerken van materialen en inrichting passend bij het landschap.

2. Routing, bereikbaarheid en parkeren
Deze vervolgacties richten op de bereikbaarheid van het gebied en de inrichting van routes, met aandacht voor veiligheid en spreiding.

- Uitwerken van een integraal route- en belevingsplan en aansluiten op regionale wandel- en fietsroutes en netwerken.
- Ontwikkelen van een informatie- en bewegwijzeringsstrategie.
- Uitwerken van een integraal ontwerp voor parkeren en bereikbaarheid.
- Verkeerskundige uitwerking van ontsluiting en verkeersveiligheid.
- Uitwerken van maatregelen om fietsgebruik te stimuleren.
- Aanleggen van duidelijke looproutes vanaf de parkeerplaats naar het openluchttheater en het routenetwerk.
- Verbeteren van oversteekpunten en verkeersveiligheid op de Hoessenboslaan.
- Realiseren van een eerste lusroute (familielus) vanuit het theater.
- Plaatsen van bewegwijzering en oriëntatiepunten.

3. Openluchttheater, horeca en voorzieningen
Deze vervolgacties richten zich op de doorontwikkeling van het openluchttheater en de voorzieningen, inclusief samenwerking en exploitatie.

• Afstemming met openluchttheater over rol en ontwikkeling.
• Verkennen van exploitatie en beheer van horeca en voorzieningen bij openluchttheater.
• Verkennen van de realisatie van een kleinschalig horecapunt (haalbaarheidsonderzoek en bespreken mogelijkheden).
• Onderzoeken van mogelijkheden aanvullende voorzieningen (toilet, watertappunt, picknickplekken, etc.).
• Afspraken over gebruik van terrein en programmering openluchttheater.
• Afstemming over gezamenlijke communicatie en gebruik van voorzieningen.
• Onderzoeken van (gedeeltelijke) openstelling van het terrein buiten evenementen.
• Verbeteren van de inrichting en toegankelijkheid van het theatergebied.
• Afspraken maken over beheer, gebruik en programmering
• Verkenning aanpassingen bestemmingsplan

4. Spelen, bewegen en recreatief gebruik
Deze vervolgacties richten op de invulling van spelen, bewegen en kleinschalige recreatie, passend bij het landschap.

• Uitwerken van een integraal ontwerp voor spelen en bewegen.
• Verplaatsen en vernieuwen van het klauterwoud nabij het openluchttheater. Uitwerken van het klauterwoud als centrale speelplek.
• Onderzoeken en uitwerken van mogelijkheden voor natuurlijke sport- en beweegroutes.
• Afstemmen met terreinbeheerders en experts over veiligheid en beheer.
• Verkennen van samenwerking met scholen, BSO’s en gebruikers, waaronder mensen met een beperking.
• Toevoegen van natuurlijke speelaanleidingen rondom het theater.
• Verkennen van eenvoudige beweegelementen langs routes.

5. Educatie en beleving
Deze vervolgacties richten op het zichtbaar en beleefbaar maken van het landschap en de cultuurhistorie.

• Uitwerken van een integraal educatie- en informatieconcept.
• Ontwikkelen van educatieve materialen (fysiek en digitaal), passend bij de routes. Denk ook aan digitale ontsluiting (QR-codes, verhalen, open streetmap en routeapps). Bepalen van locaties voor informatiepunten en buitenlesplekken.
• Afstemming met partners zoals IVN, scholen en het openluchttheater.
• Verkennen van educatieve programma’s, excursies en activiteiten.
• Ontwikkelen van een eerste educatieve route vanaf het theater.
• Plaatsen van enkele strategische informatiepunten.

6. Evenementen, gebruik en beheer

Deze vervolgacties richten op het gebruik van het gebied, met aandacht voor balans tussen levendigheid en rust.

• Opstellen van een kader,gebruiksregeling of omgevingsplan voor evenementen en activiteiten (omvang, frequentie). Afspraken maken over maximale bezoekersaantallen en frequentie.
• Afstemmen met omwonenden over gebruik en overlast.
• Afstemming met openluchttheater en organisatoren over programmering.
• Inrichten van het theaterterrein voor kleinschalige activiteiten .
• Uitwerken van beheer- en handhavingsafspraken.
• Afstemming over zonering en gebruik (bijv. honden, rustgebieden).

7. Participatie en samenwerking

Deze vervolgacties richten op draagvlak, betrokkenheid en samenwerking met de omgeving.

• Betrekken van omwonenden en stakeholders bij verdere uitwerking.
• Verkennen van een klankbordgroep of participatiestructuur.
• Afstemming en verdere bespreking met terreinbeheerders, partners, openluchttheater en ondernemers.
• Communicatie over plannen, gebruik en ontwikkeling van het gebied.

5 Context en analyse

In dit hoofdstuk geven we de huidige situatie in Herperduin en van entree Hoessenbosch weer. Hiervoor is ook een GIS-kaart ontwikkeld om de kenmerken van het gebied goed in beeld te hebben. Daarnaast is er een gebieds-, omgevings- en beleidsanalyse uitgevoerd. De volledige analyse is te vinden in het bijbehorende bijlagendocument.

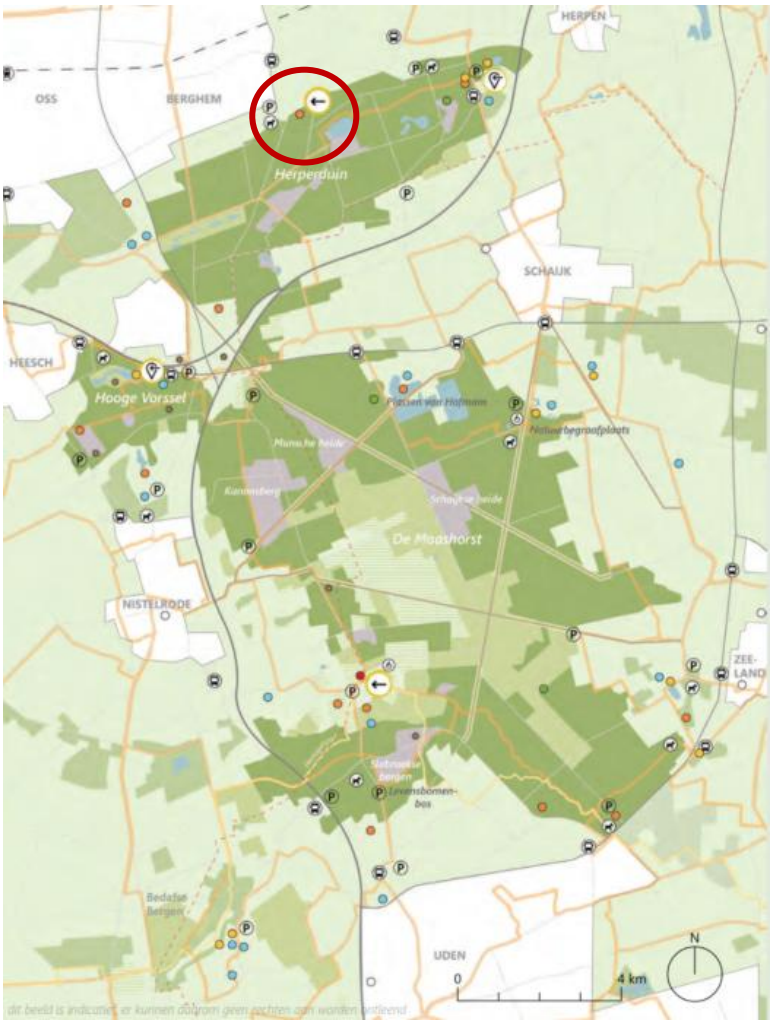
5.1 Gebiedsanalyse

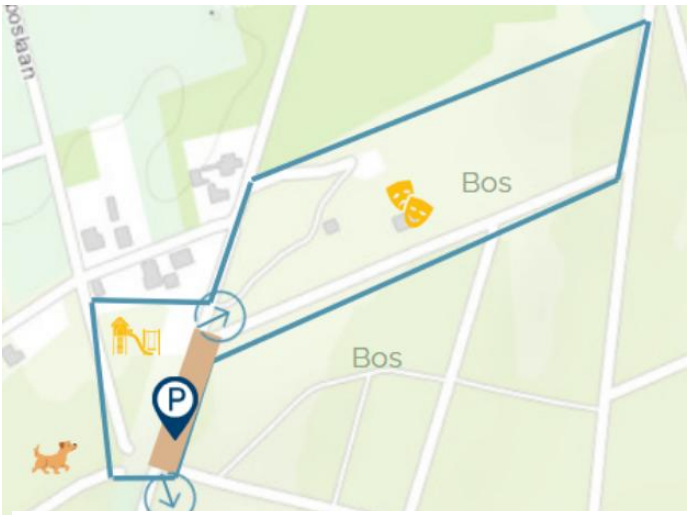
Hieronder is een beknopte samenvatting van de gebiedsanalyse weergegeven. De volledige gebiedsanalyse is te vinden in **bijlage 1**.

Context en ligging

- Entree Hoessenbosch is een van de vijf toegangspunten tot Herperduin, een deelgebied van natuurgebied De Maashorst.
- Het betreft een relatief kleine entree met circa 100 parkeerplaatsen.
- Herperduin is van grote waarde voor recreatie, vooral voor inwoners van Oss, Berghem en Herpen, als dynamisch bosgebied waar recreatie en natuur in balans zijn.
- De Maashorst is een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden van Noord-Brabant.

Figuur 19 Kaart natuurgebied De Maashorst met entree Hoessenbosch naar deelgebied Herperduin aangeduid

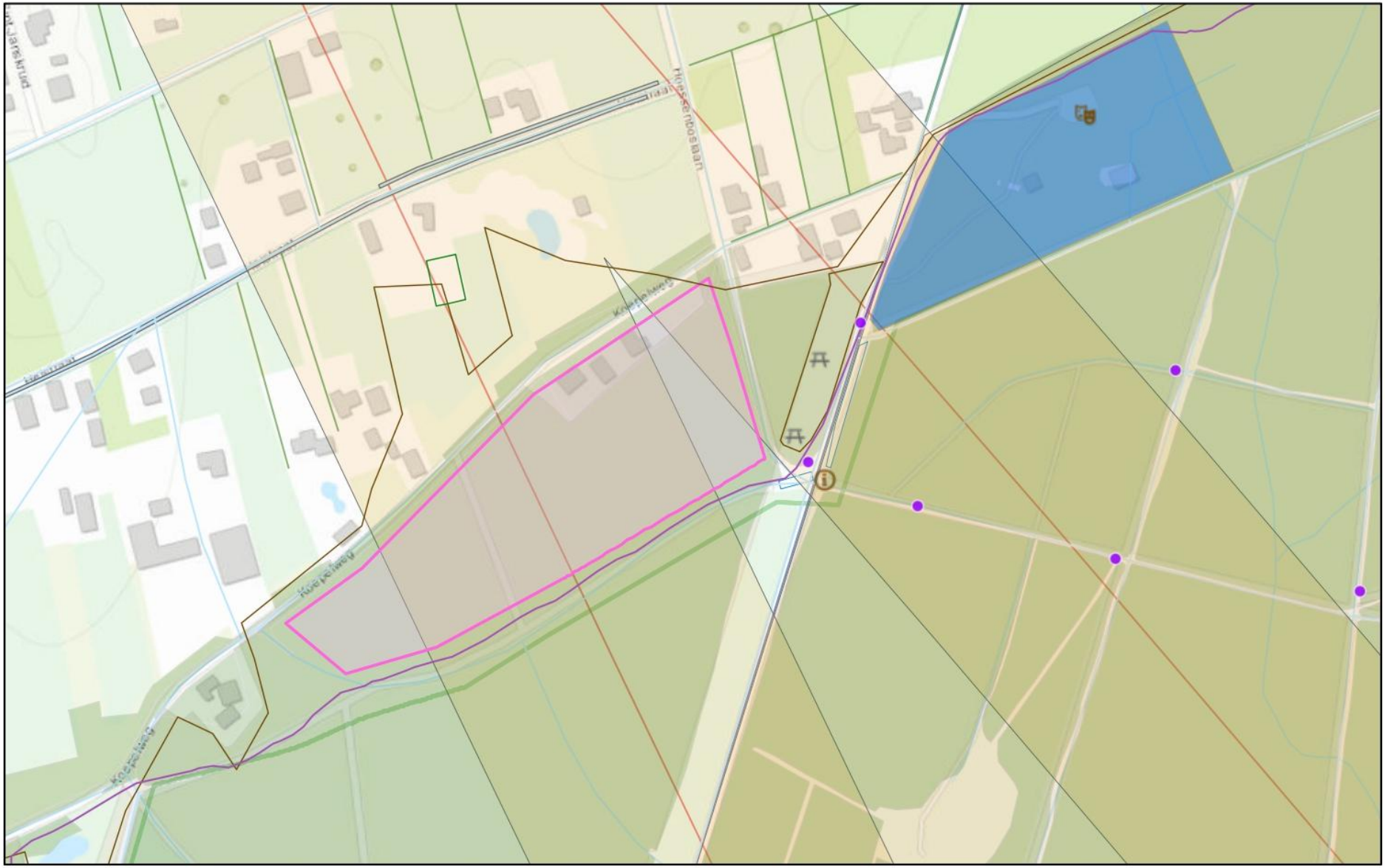

Figuur 20 Kaart entree Hoessenbosch

GIS-kaart

Hoesschenbosch_kaart_GIS

7-4-2026

1:5,332

0 0.03 0.06 0.11 mi

0 0.04 0.09 0.17 km

Wandelroute_knooppunt_Oss
Fietsroute_knooppunt
MTB_route_Maashorst
vrijetijd_en_toerisme_punten
picknicktafel
Informatiepunt
theater
vrijetijd_en_toerisme_vlakken
sport
vrije tijd
Main.Oss horecasportrecreatie multipolygon
Maashorst loopgebied
Main.Oss landbouwbosbouw multiline
Main.Oss landbouwbosbouw multipolygon
waterschapsgrenzen
GWR Aardkundige waarden
Main.Oss verkeerervoer multiline
Main.Oss verkeer verkeervoer multipolygon
verkeer_en_vervoer_vlakken
Maashorst begrazingsgebied 2019
PS.ProtectedSitesSpecialAreaOfConservation Protected Sites – Special Area Of Conservation
OSSCU breuken
Main.Oss bestuursrecht multiline
Citations

Esri Nederland, Kadaster, Unie van Waterschappen, Copyright ProRail., Kadaster, Esri, HERE, Garmin, INCREMENT P, USGS

Fysieke kenmerken en natuur

- Hoessenbosch ligt binnen het Natuurnetwerk Brabant, afgezien van het tracé van de gasleiding en de Groenblauwe Waarden (zie bijlage 1 voor een kaart).
- Gelegen op een dekzandrug met leemarme zandbodem; de overgang naar het agrarisch gebied is landschappelijk opvallend en biedt kansen voor beleving.
- In nabijheid van aardkundig waardevolle gebieden: het Peelrandbreukenstelsel en Grote Koolwijk.
- Herperduin wordt begraasd door Taurossen en Exmoorpony's.
- Gemeente Oss benadrukt o.a. het belang van:
    - Behoud van reliëf en aardkundige structuren.
    - Verbetering van landschapsverbindingen (o.a. met Keent).
    - Natuurontwikkeling en terugdringing landbouwinvloeden.
    - Versterking van recreatieve beleving en betere verbinding met woonwijken.
    - Behoud van rust in de natuurkern met instandhouding of verbetering van biodiversiteit.

Infrastructuur

- Onder de parkeerplaats liggen drie gasleidingen van Gasunie:
    - In de belemmeringsstrook zijn zware ingrepen verboden, maar lichte recreatie (zoals wandel- en fietspaden) is toegestaan.
    - Extra parkeerdruk of evenementen vereisen belastingmetingen.
    - Een risicoanalyse is nodig vanwege mogelijke veiligheidsrisico's.
    - De leidingen kunnen in de toekomst gebruikt worden voor energietransitie (zoals waterstoftransport).
- Wandel-, ruiter- en mountainbikeroutes starten vanaf de entree, maar aansluiting op het fietsroutenetwerk ontbreekt.

Recreatieve voorzieningen

- Het Openluchttheater Hoessenbosch ligt naast de parkeerplaats. De tribune biedt plaats aan circa 400 bezoekers en het overdekte podium biedt plaats aan circa 150 bezoekers.
- Bij de parkeerplaats bevindt zich natuurspeeltuin 'Het Klauterwoud', ook zijn er informatieborden en is er een hondenlosloopgebied.
- Ontbrekend: horeca en openbare toiletten (dichtstbijzijnde horeca op 3,5 km afstand).

Verkeer

- Gemeente Oss heeft verkeersmetingen uitgevoerd in 2023.
- Drukte is in het weekend groter dan op momenten doordeweeks, vooral bij evenementen zoals het Hoessenboschfestival.
- Locatie Hoessenboslaan is het drukst.
- Theateractiviteiten zorgen voor verhoogd verkeer, met name in het weekend.

De volledige gebiedsanalyse is te vinden in bijlage 1.

Betekenis voor entree Hoessenbosch
De gebiedsanalyse betekent het volgende voor de (toekomstige) ontwikkeling en functie van entree Hoessenbosch:

- *Kansen voor landschappelijke beleving:* De bijzondere ligging op een dekzandrug en nabijheid van aardkundig waardevolle gebieden bieden kansen voor educatieve en recreatieve versterking van de entree.
- *Beperkingen vanwege infrastructuur:* De aanwezigheid van gasleidingen beperkt de mogelijkheden voor intensieve bebouwing en verhardingen, maar biedt ruimte voor lichte recreatie en biodiversiteitsontwikkeling.
- *Recreatieve potentie onderbenut:* Er is al een basisaanbod aan voorzieningen, maar ontbreken van horeca en sanitair beperkt de verblijfswaarde.
- *Noodzaak tot betere ontsluiting en verbindingen:*
    - Verbetering van de aansluiting op het fietsroutenetwerk is gewenst.
    - Landschapsverbindingen met omliggende natuurgebieden en woonwijken kunnen zorgen voor betere toegankelijkheid en natuurbeleving.
- *Verkeersdruk bij evenementen en activiteiten:* Verkeersdruk neemt aanzienlijk toe bij evenementen en activiteiten, wat vraagt om verkeersmaatregelen en mogelijk uitbreiding van parkeervoorzieningen.
- *Natuur en cultuur als uitgangspunt:* Ontwikkelingen dienen aan te sluiten bij de ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied, met ruimte voor natuurontwikkeling.

5.2 Beleidsanalyse en omgevingsanalyse

Onderstaande beleids- en omgevingstukken zijn geanalyseerd. De volledige analyse is te vinden in **bijlage 2**.

- Gebiedsvisie De Maashorst (2023)
- Inrichtings- en Beheerplan De Maashorst (2024)
- Bestemmingsplan Buitengebied Oss (2020)
- Quickscan natuur Hoessenbosch (2024)
- Geohydrologisch onderzoek en maatregelenkaart (2023)
- Nota landschapsbeleid Oss (2015)
- Visie Openluchttheater Hoessenbosch (2023)
- VELIN richtlijnen (2019)
- Bezoekersstromenonderzoek De Maashorst (2024)
- Leefstijlenonderzoek (Leefstijlvinder, 2024)

Betekenis voor entree Hoessenbosch

- *Zonering en recreatie:* Hoessenbosch ligt in een smal overgangsgebied tussen natuurkern en natuurschil. Uitbreiding van recreatieve functie is mogelijk, maar met zorg voor natuur en kwetsbare zones, waarbij de natuurschil robuuster gemaakt wordt.
- *Ruimtelijke kansen:*
  - Versterking cultuurhistorie (zoals zichtbaarheid breuklijnen).
  - Educatieve rol over natuur en begrazing.
  - Verbetering van bereikbaarheid, toegankelijkheid en voorzieningen.
- *Ecologische randvoorwaarden:*
  - Ligging in NNB en Groenblauwe Waarden vereist toetsing van plannen.
  - Flora- en faunazorgplicht bij activiteiten/evenementen en andere ingrepen.
- *Hydrologie*: Vernatting rondom Hoessenbosch wenselijk i.v.m. verdroging. Kansen om dit mee te nemen bij de inrichting van de entree.
- *Landschappelijke waarde:* Inpassing moet recht doen aan dekzandrug-karakter en aanwezige aardkundige structuren (stuifduinen).
- *Bezoekerstype*: Afstemming op rustzoekers en stijlzoekers passend → rustige beleving, kwaliteitsvolle voorzieningen.
- *Bezoek en gebruik:*
  - Bezoek is relatief laag, er is groeipotentie.
  - Routestructuren moeten logisch, veilig en overzichtelijk zijn.
- *Kansen voor recreatieve ontwikkeling:*
  - Uit de gebiedsvisie en het beheerplan De Maashorst blijkt dat er concrete kansen zijn om recreatie te versterken bij entree Hoessenbosch.
  - De entree wordt in beleidsstukken genoemd als geschikte locatie voor het opvangen van bezoekersgroei, mits goed ingericht met oog voor natuur, beleving en spreiding.

5.3 Participatie

Hieronder is een beknopte samenvatting van de participatieresultaten weergegeven. De volledige analyse is te vinden in **bijlage 3**. Op basis van:

- Intern integraal projectteam (diverse bijeenkomsten en overleggen tussen november 2024-maart 2026)
- Gesprekken interne experts (o.a. evenementen, landschapsarchitect/planoloog)
- Bijeenkomst omwonenden (bijeenkomst 20 december 2024)
- Bezoekersenquête (dec-jan 2024)
- Bewonersbijeenkomst scenario's (20 maart 2025)
- Reactiepagina participatieplatform gemeente (maart-april 2025)
- Gesprekken stakeholders (o.a. Openluchttheater, grondeigenaar noordelijke percelen, Gasunie)
- Vragen publiek, inzendingen en insprekers tijdens raadbijeenkomsten (dec 2025-jan 2026)
- Podiumbijeenkomst (18 december 2025)
- Opiniecomissie (15 januari 2026)

<u>Omwonenden (bijeenkomst 20 december 2024)</u>
Belangrijkste uitkomsten:

- Rust na zonsondergang wordt breed gewaardeerd; men is terughoudend over avondhoreca.
- Ingang Zevenbergseweg wordt veel gebruikt; verdient aandacht in inrichting.
- Drukte in het weekend door sporters en mountainbikers; geen grote overlast.
- Evenementen: enkele per jaar is acceptabel, mits goed georganiseerd (aandacht voor o.a. voorkomen verkeers- en parkeeroverlast, voorkomen geluidsoverlast).

- Toegangsweg Hoessenboslaan wordt als onveilig ervaren → kans voor fiets-/wandelvriendelijke inrichting.
- Parkeerplaats: slecht begaanbaar, maar verharden is wellicht lastig door gasleidingen.
- Sociale veiligheid: de parkeerplaats word soms in het donker oneigenlijk gebruikt, wat zorgt voor een onveilig gevoel.
- Ideeën: alternatieve parkeervoorziening Heistraat, picknickplaatsen, watertappunt, verbetering Klauterwoud, uitbreiding Osjesroute.

Resultaten bezoekersenquête (462 respondenten, dec-jan 2024)
Gebruik en voorkeuren:
- 80% gebruikt entree Hoessenbosch als hoofdtoegang tot Herperduin.
- Bezoekfrequentie: meesten komen wekelijks of maandelijks.
- Belangrijkste activiteiten: wandelen (kort/lang), hond uitlaten, mountainbiken.
- Redenen voor gebruik Hoessenbosch: nabijheid, parkeerplek, rust, theater.

Overlast en wensen:
- Meeste respondenten ervaren geen overlast, maar sommigen maken zich zorgen over toekomstige drukte.
- Wens voor horeca is verdeeld:
  - 45% geen behoefte
  - 33% daghoreca
  - 16% ook ’s avonds
- Kansen: verbeteren parkeerplaats, uitbreiden hondenlosloopgebied, meer evenementen, betere verlichting/toegankelijkheid.

Evenementen en theater:
- Men waardeert het theater en vindt dat activiteiten moeten aansluiten op lokale behoefte.
- Men staat open voor evenementen, mits met oog voor natuur.
- 96% kent het theater; 44% bezoekt het af en toe.

Samenvatting bijeenkomst Hoessenbosch (20 maart 2025)
Voor de bijeenkomst zijn drie scenario’s voor de ontwikkeling van de entree Hoessenbosch besproken. In algemene zin bleek dat deelnemers het belang van behoud van rust, natuurwaarden en leefbaarheid zwaar lieten meewegen. Tegelijkertijd was er draagvlak voor beperkte ontwikkeling, mits deze past bij de schaal en het karakter van het gebied.

- Scenario 1 (avontuurlijke natuurbeleving) werd door een deel van de deelnemers gewaardeerd vanwege het behoud van rust en natuur. Positieve elementen waren kleinschalige voorzieningen zoals picknickplekken, natuureducatie en het stimuleren van wandelen en fietsen. Tegelijkertijd bestonden er zorgen over de bereikbaarheid, het verplaatsen van parkeren en het beperkte perspectief voor activiteiten en evenementen.
- Scenario 2 (landschap in beweging) kreeg overwegend de meeste steun. De kleinschalige opzet, het benutten van het openluchttheater en het scheiden van verschillende gebruikersgroepen werden positief beoordeeld. Dit scenario werd gezien als een realistische en evenwichtige ontwikkeling die aansluit bij de leefbaarheid en het huidige karakter van het gebied. Aandachtspunten waren de verkeersafwikkeling en het beperken van overlast.
- Scenario 3 (kunst en cultuur in de natuur) kon op weinig draagvlak rekenen. De schaal van de ontwikkeling, de toename van bezoekers en de gevolgen voor verkeer, rust en natuur leidden tot veel zorgen. Met name omwonenden vreesden overlast, aantasting van het landschap en verstoring van dieren en natuur.

Overkoepelend kwamen enkele aandachtspunten duidelijk naar voren. Verkeersdruk en ontsluiting (met name de Zevenbergseweg en Heistraat) vormden een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast werd het behoud van rust, natuur en biodiversiteit nadrukkelijk genoemd, evenals de mogelijke effecten van nieuwe functies op omwonenden, natuur en dieren. Er was brede steun voor het stimuleren van

langzaam verkeer (fiets en wandelen) en voor kleinschalige voorzieningen. De voorkeur van deelnemers lag voornamelijk bij scenario 1 en 2, waarbij scenario 2 het meest als kansrijk en haalbaar werd gezien. Daarnaast gaf een deel van de deelnemers aan geen behoefte te hebben aan grootschalige veranderingen en het huidige karakter van het gebied te willen behouden.

Samenvatting opiniecommissie (15 januari 2026)
Tijdens de opiniecommissie is gesproken over de gewenste ontwikkelrichting voor de entree Hoessenbosch. De hoofdboodschap vanuit de raad was: behoud het kleinschalige en rustige karakter van het gebied en koester de aanwezige kwaliteiten, waaronder de natuurwaarden, de charme van de plek en de culturele elementen zoals het openluchttheater.

- De voorkeursrichting ging uit naar een ontwikkeling die het meest aansluit bij scenario 2, gecombineerd met elementen uit scenario 1 en in beperkte mate bouwstenen uit andere scenario's. Daarbij werd nadrukkelijk ingezet op een ontwikkeling die past bij de schaal en identiteit van het gebied.
- Inhoudelijk werd de combinatie van natuur en cultuur als belangrijke kans gezien. Vanuit verschillende partijen werd het versterken van natuureducatie, met name in relatie tot het openluchttheater, als kansrijk benoemd. Ook werd het mogelijk maken van kleinschalige evenementen passend bij de omgeving als wenselijk gezien.
- Ten aanzien van voorzieningen werd aangegeven dat eventuele horeca beperkt zou moeten blijven tot kleinschalige daghoreca. Grootschalige ontwikkelingen of intensivering van gebruik werden als onwenselijk beschouwd.
- Daarnaast zijn verschillende aandachtspunten meegegeven voor de verdere uitwerking. Zo werd het belang benadrukt van een zorgvuldige inpassing van parkeren en bereikbaarheid, het stimuleren van fietsgebruik en het realiseren van passende basisvoorzieningen, zoals eventueel openbare toiletten. Ook de ondersteuning en positionering van het openluchttheater en de omgang met bestaande elementen, zoals de brandtoren, zijn genoemd.
- Tot slot werd het belang onderstreept van een zorgvuldig vervolgproces, waarbij omwonenden en andere stakeholders goed worden betrokken. Daarbij werd onder andere de suggestie gedaan om te werken met een klankbordgroep, om draagvlak te creëren en de omgeving actief te betrekken bij de verdere uitwerking van het ontwikkelperspectief.

*De volledige terugkoppeling over de participatiemomenten is te vinden in **bijlage 3.***

Betekenis voor entree Hoessenbosch

- *Behoefte aan balans:* Er is draagvlak voor kleinschalige ontwikkeling, zolang rust en natuur behouden blijven. Grootschalige of avondhoreca wordt niet breed gedragen.
- *Infrastructuur verbeteren:*
  - Toegangsweg en parkeerplaats worden als onveilig of onpraktisch ervaren → kansen voor herinrichting met behoud van landschappelijke en ecologische randvoorwaarden.
  - Betere ontsluiting van omliggende wijken via fietspaden en wandelroutes (zoals Ontginningspad) verhoogt bereikbaarheid en veiligheid.
- *Recreatieve ontwikkeling gewenst, mits passend:*
  - Bezoekers en omwonenden zien kansen voor lichte voorzieningen zoals picknickplekken, watertappunt, kleine daghoreca en speelvoorzieningen.
  - Kleine evenementen zijn mogelijk, zolang deze goed passen bij de schaal van het gebied en natuurwaarden worden gerespecteerd.
- *Beleving versterken:*
  - Veel waardering voor theater, Klauterwoud en wandelmogelijkheden.
  - Kans om met educatie, bewegwijzering en kleinschalige activiteiten de natuurbeleving te versterken.

5.4 SWOT-analyse

Op basis van de beleidsanalyse, aanvullende onderzoeken, gesprekken en enquêteresultaten is een SWOT opgesteld met sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen.

Sterke punten (behouden)	**Zwakke punten (versterken)**
• Landschappelijke overgang • Onderdeel van bosgebied Herperduin • Parkeerruimte • Rust in het gebied, aanwezigheid natuurwaarden • Grote bekendheid en betrokkenheid bij theater Hoessenbosch • Entree Hoessenbosch wordt veelal benut door bezoekers uit de omgeving. Bijna 40% komt te voet. • Gehandicapten-parkeerplaatsen aanwezig • Hondenlosloopgebied aanwezig • Gekoppeld aan wandelroutenetwerk • Gekoppeld aan ruiterroutes • Mountainbikeroute aanwezig • Informatievoorziening over gebied aanwezig • Evenementen bij het theater	• Smalle toegangsweg met verschillende gebruikersgroepen wat leidt tot onveilige situaties • Staat van de parkeerplaats, veel kuilen en plassen • Gasleidingen onder de parkeerplaats. Rekening houden met de belemmeringsstrook van 5 meter. • Beperkte bewegwijzering • Smalle natuurschil, bezoekers zijn snel in de natuurkern • Openluchttheater vanuit parkeerplaats lastig vindbaar / niet zichtbaar • Beperkingen recreatieve ontwikkelingen door bestemmingsplannen en ligging terrein in Natuurnetwerk Brabant (NNB) en de Groenblauwe waarden en aan aardkundige waardevolle gebieden. • Hekwerk rondom theater Hoessenbosch is onaantrekkelijk • Vluchtroutes vanuit de parkeerplaats, daardoor aantrekkelijk voor oneigenlijk gebruik

Kansen (verzilveren)	Bedreigingen (afwenden)
• Klauterwoud opwaarderen • Ontginningspad (fietspad van uit nieuwbouwwijk Piekenhoef) beter aansluiten op Hoessenbosch • Hoessenboslaan veiliger en aantrekkelijker maken voor fietsers en wandelaars • Inzetten op Leefstijlen passend bij de entree • Verbeteren veiligheid door verlichting • Openluchttheater beter inzetten als voorziening bij parkeerplaats • Aardkundig waardevolle gebieden benutten • Toegang naar entree Hoessenbosch en het theater beter zichtbaar maken • Met daghoreca de aantrekkelijkheid van de entree versterken	• Onwenselijk nachtbezoek • Hardrijders door de Hoessenboslaan. Hierdoor kruispunt Hoessenboslaan – Koepelweg gevaarlijk punt • Droogte in het gebied. Water vasthouden is een uitdaging • Wateroverlast bij hevige regenval bij het openluchttheater • Beperkingen vanuit VELIN/gasleidingen • Mogelijke uitbreiding van begrazing naar natuurschil vanaf 2035 met potentiële impact bezoekerservaring • Natuur kan schade ondervinden als er veel meer bezoekers komen • Evenementen kunnen overlast bij omwonenden en schade aan natuur veroorzaken • Smalle natuurschil, bezoekers zijn snel in de natuurkern

bureau buiten

economie & omgeving

Wittevrouwensingel 100
3514 AM Utrecht

+31 (0) 30 2318945
info@bureaubuiten.nl

www.bureaubuiten.nl